

Αντί για την ίδρυση μιας επιπλέον σχολής η μόνη ακαδημαϊκά έντιμη αντιμετώπιση είναι όχι η αύξηση αλλά η συγχώνευση τμημάτων

Πρόσφατα ήρθε - επιτέλους - με σαφήνεια στην επιφάνεια το ζήτημα της δημιουργίας νέων τμημάτων στο ελληνικό πανεπιστήμιο και ιδιαιτέρως της ίδρυσης νέου τμήματος Αρχιτεκτονικής στα Ιωάννινα. Για όσους γνωρίζουν τα πράγματα, το μυστήριο δεν αφορά μόνο τη διαδικασία αλλά το ίδιο το γεγονός: είναι δυνατόν κάποιιοι να μεθοδεύουν ίδρυση νέας αρχιτεκτονικής σχολής στην Ελλάδα;

Από τα σχετικά δημοσιεύματα της Κυριακής 3 Αυγούστου (μεταξύ άλλων στο «Βήμα» και στην «Καθημερινή») προκύπτει ότι κατά κάποιον τρόπο το θέμα είναι διοικητικού χαρακτήρα: Εφαρμόσαμε απόφαση του προηγούμενου υπουργού, δηλώνει ο νυν υπουργός Παιδείας, υποτιμώντας την πολιτική ανεξαρτησία της Διοίκησης (ειδικά στον χώρο της Παιδείας) και τη δυνατότητά της να υιοθετεί ή να ανατρέπει προηγούμενες αποφάσεις (ειδικά στον χώρο της Παιδείας...). Ακόμη μεγαλύτερη αίσθηση προκαλεί δήλωση του απερχόμενου πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ο οποίος υποστήριξε ότι υπάρχουν ήδη καθηγητές από άλλα τμήματα για τα γενικά μαθήματα και θα προσληφθούν συμβασιούχοι για τα υπόλοιπα χρησιμοποιώντας τα αποθεματικά του πανεπιστημίου κ.λπ. κ.λπ. Ετσι αντιλαμβάνεται ο απερχόμενος πρύτανης τη δημιουργία ακαδημαϊκής ταυτότητας σε ένα τμήμα, έτσι οικοδομείται η εκπαιδευτική αξιοπιστία μιας σχολής, ο χαρακτήρας ειδικά μιας σχολής αρχιτεκτόνων; Επιθυμία είναι, λέει, η δημιουργία αυτόνομης Πολυτεχνικής Σχολής στα Ιωάννινα. Για ποιον συγκεκριμένο ακαδημαϊκό ή επαγγελματικό λόγο; Για να διευρυνθεί μήπως το πεδίο της εκπαιδευτικής αγοράς στις χώρες των Βαλκανίων; Ωραιότατα, αλλά πώς θα γίνει αυτό όταν η διδασκαλία στο ελληνικό πανεπιστήμιο δεν γνωρίζει ακόμη την ύπαρξη της αγγλικής γλώσσας, που αποτελεί προϋπόθεση ανάλογης διεύρυνσης; Εδώ έχουμε φτάσει να χάνουμε αλλοδαπούς φοιτητές στο πλαίσιο ανταλλαγών του προγράμματος Εράσμου, γιατί τα ξένα πανεπιστήμια απαιτούν η διδασκαλία να γίνεται στα αγγλικά, πράγμα που φυσικά δεν συμβαίνει στα καθ' ημάς, ούτε στα προπτυχιακά ούτε στα μεταπτυχιακά προγράμματα.

Η ηγεσία του υπουργείου Παιδείας υπέγραψε το ΦΕΚ ένταξης της νέας σχολής στο μηχανογραφικό από το 2015-16, συνοδεύοντάς το ωστόσο με τη φαρισαϊκή δήλωση ότι «ένταξη δεν σημαίνει και λειτουργία». Είναι δυνατόν; Το υπουργείο θα πρέπει μάλλον να αναλάβει την πολιτική ευθύνη της απάντησης στο εξής απλό ερώτημα: είναι υπέρ ή κατά της λειτουργίας της νέας σχολής στα Ιωάννινα, ή μήπως εγκρίνει τη δημιουργία της νέας

σχολής με την ελπίδα ότι αυτή στη συνέχεια δεν θα λειτουργήσει λόγω ελλιπούς χρηματοδότησης που θα προέρχεται (ή δεν θα προέρχεται) από το ίδιο υπουργείο;

Η αλήθεια σχετικά με την αρχιτεκτονική εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι συγκεκριμένη: οι σχολές μας είναι υπερβολικά πολλές (έξι) για μια αγορά εργασίας που έχει δραματικά συρρικνωθεί (εκτός αν οι απόφοιτοι των σχολών αρχιτεκτονικής δεν επιθυμούν να εργαστούν ως αρχιτέκτονες). Κάποιοι χωρίς υπερβολή έχουν ήδη μιλήσει για την εκ των πραγμάτων κατάργηση σήμερα του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα στην Ελλάδα. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια έχει αποχωρήσει από τις σχολές μας μεγάλος αριθμός καθηγητών λόγω συνταξιοδότησης χωρίς να έχει προβλεφθεί αντικατάστασή τους. Η διδακτική υποστελέχωση έχει φτάσει σε δραματικά επίπεδα, με καθηγητές - συχνά δανεισμένους από άλλα τμήματα - που διδάσκουν μαθήματα με τα οποία δεν έχουν αναγνωρισμένη ακαδημαϊκή και ερευνητική σχέση.

Οχι ότι η αναδιοργάνωση - και η αντίστοιχη βελτίωση - των σπουδών στις σχολές μας δεν είναι εφικτή και εκ των έσω, συνδυασμένη με οργανωτικές βελτιώσεις και την εντατικοποίηση ενδεχομένως της ακαδημαϊκής απασχόλησης. Τούτο όμως είναι ένα από τα πιο δύσκολα ζητήματα, καθώς έχει να κάνει με αλλαγή κυρίαρχων νοοτροπιών στο ελληνικό πανεπιστήμιο, έναν χώρο που χαρακτηρίζεται από ισχυρά συντηρητικά αντανακλαστικά: φοβίες, ιδεοληψίες, μετριοκρατία, καθώς και μια ενίοτε προβληματική διοικητική οργάνωση, συντηρούν, παγιώνουν και εν τέλει εθίζουν σε συνθήκες λειτουργίας που δεν συναντώνται σε άλλες χώρες του δυτικού κόσμου. Το γνωρίζουν καλά όσοι φοιτητές μας φεύγουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού μετά τις προπτυχιακές σπουδές τους.

Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι η αναμόρφωση των σχολών περνάει από τον πολλαπλασιασμό τους ή την τιμωρία τους με την ελλιπή επάνδρωση σε προσωπικό ή την ελλειμματική χρηματοδότηση. Στην περίπτωση, πάντως, των αρχιτεκτονικών σχολών μας, εδώ και αρκετά χρόνια έχουμε υποστηρίξει ότι η μόνη ιδεολογικά και ακαδημαϊκά έντιμη αντιμετώπιση είναι όχι φυσικά η αύξηση αλλά η συγχώνευση τμημάτων (από έξι σε τέσσερα) ώστε να επέλθει μια κατ' ελάχιστο ποιοτική βελτίωση του περιεχομένου των προσφερόμενων σπουδών και η ικανοποίηση επείγουσών εκπαιδευτικών αναγκών. Πριν από λίγα χρόνια η πρόταση ερμηνευόταν ως πρόκληση, σήμερα δείχνει να είναι η μόνη λογική λύση, συνδεδεμένη μάλιστα καθώς είναι με τις πραγματικές παραγωγικές ανάγκες και την κατάσταση της χώρας.

Τα τελευταία χρόνια όλο και συχνότερα εμφανίζονται στα γραφεία μας απόφοιτοι Αρχιτεκτονικής προηγούμενων ετών με το αίτημα της χορήγησης μιας συστατικής επιστολής. Γιατί; Επιθυμούν να ακολουθήσουν μεταπτυχιακές σπουδές, διότι η διετής, τριετής ή και πενταετής επαγγελματική εμπειρία τους υπήρξε απόλυτα τραυματική εξαιτίας των συνθηκών εργασίας (;) στην ελεύθερη αγορά. Επιθυμούν να κάνουν ένα ή και δύο μεταπτυχιακά, ένα διδακτορικό και ό,τι άλλο προκύψει, όχι πάντα για την ικανοποίηση του ερευνητικού τους ταλέντου αλλά γιατί μπορούν έτσι να ελπίζουν για μερικά χρόνια ακόμη στην τρυφερή σκέπη της ακαδημαϊκής προστασίας, ξεπερνώντας έτσι κατά πολύ την ηλικία των τριάντα ετών. Πρόκειται για μια τεράστια επένδυση σε ανθρώπινους και υλικούς πόρους που οδηγεί σε αδιέξοδα εθνικών εν τέλει διαστάσεων. Οι γονείς των υποψήφιων φοιτητών τής - ενδεχομένως - νέας αρχιτεκτονικής σχολής είναι καλό να το γνωρίζουν. Ο κ. Ανδρέας Γιακουμακάτος είναι καθηγητής Αρχιτεκτονικής στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.

Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ

© 2014, . Για την αναδημοσίευση της είδησης από άλλες ιστοσελίδες είναι απαραίτητη η αναφορά του link προς το άρθρο του sep4u.gr

- 
- 
- 
- 
- 
- 
- 
-